

УДК 657.421.3

Єременко А. В., к.е.н., докторант
ДННУ «Академія фінансового управління»,
м. Київ, Україна

НЕМАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ

У епоху цифрових технологій такі нематеріальні активи, як інтелектуальна власність, репутація бренду та зв'язки з клієнтами, стали ключовими компонентами для компаній. Зараз нематеріальні активи відіграють більшу роль у створенні цінності та конкурентної переваги, ніж матеріальні активи, завдяки швидкому вдосконаленню технологій і переходу до цифрових бізнес-моделей.

Цифрова трансформація накладає як можливості, так і ризики для творчої зайнятості, що впливає на тенденції рівня доходу та його розподіл. По-перше, технологічні зміни зумовлені кваліфікацією, як визначальний чинник доходів і результатів ринку праці в мистецтві. Імовірно, ІТ-революція змінила попит на певні навички, оскільки творчі професії користуються більшим попитом, ніж звичайна зайнятість. По-друге, зниження витрат на створення нових робіт і мистецькі експерименти завдяки цифровим технологіям, а також їхній вплив на бар'єри входу на ринки праці. По-третє, зростання онлайн-праці в певних творчих професіях як визначального фактору доходу: онлайн-платформи можуть змінити доступ творців до можливостей роботи та це може змінити спосіб розподілу доходу. Тенденції в оплаті праці для творчих працівників у цифрову епоху випереджають загальні тенденції в популяції: на основі різних джерел даних і різних способів ідентифікації творців доведено, що творці втрачають менше або навіть отримують кращі доходи у відносному вимірі. З точки зору політики, результати не підтверджують ідею про те, що ситуація з доходами творців систематично погіршується з розвитком Інтернет [1].

У цифровій економіці значення нематеріальних активів зростає. Згідно

даних консалтингової компанії Deloitte нематеріальні активи складають понад 80% ринкової вартості компанії. Крім того, у 2021 році, за оцінками McKinsey, світовий ринок нематеріальних активів, оцінений у 13 трильйонів доларів у 2017 році, досягне 27 трильйонів доларів до 2025 року [2].

Історично склалося так, що нематеріальні активи становили проблеми для компаній та інвесторів. Традиційні стандарти фінансової звітності часто намагалися визначити вартість цих активів. Однак цифрова ера відкрила шляхи для інноваційних підходів, які переосмислюють те, як ми цінуємо та використовуємо нематеріальні активи.

Поява технології блокчейн проклала шлях до більш прозорого та ефективного процесу. Децентралізована природа блокчейна в поєднанні з його здатністю записувати та перевіряти транзакції підвищує надійність активів. Така прозорість викликає більшу довіру серед зацікавлених сторін та інвесторів, сприяючи більш сприятливому середовищу для використання нематеріальних активів, таких як інтелектуальна власність.

У сучасну епоху цифрових технологій вартість компанії може значною мірою залежати від цих довгострокових активів. Навіть компанії без фізичних продуктів, що займаються програмним забезпеченням, отримують цінність від своєї клієнтської бази та інтелектуальної власності.

Компанії часто витрачають величезні суми на маркетинг, щоб створити міцну впізнаваність бренду. Визнаний бренд може виставляти преміальні ціни, навіть якщо собівартість продукту залишається незмінною. Загалом, нематеріальні активи пропонують конкурентну перевагу, що веде до вищих відсотків прибутку від продажів.

Нове дослідження CGMA показало, що першими дев'ятьма факторами цінності в епоху цифрових технологій є нематеріальні активи, такі як задоволеність клієнтів і репутація бренду. Опитування 744 фінансових керівників у 34 країнах було проведено для звіту CGMA The Digital Finance

Imperative: Measure and Manage What Matters Next. Було встановлено, що найважливішими детермінантами цінності в бізнесі є: задоволеність клієнтів (76% респондентів віднесли це до п'ятірки визначальних факторів цінності свого бізнесу); якість бізнес-процесів (64%); відносини з клієнтами (63%); якість ваших людей (людський капітал) (61%); репутація бренду (58%); прийняття стратегічних рішень (43%); виконання стратегії (40%); запатентований продукт або процеси (27%); відносини з постачальниками (26%); якість (основних або фізичних) активів, таких як машини та обладнання (15%) [3].

Таким чином, у сучасній цифровій економіці нематеріальні активи як ніколи важливі для успіху бізнесу. Так, переважна більшість компаній перейняли цифрові бізнес-моделі. Частка нематеріальних інвестицій у загальних інвестиціях бізнесу США суттєво зросла. Цей рух був досить розвиненим до COVID-19, хоча пандемія прискорила цю тенденцію, і тепер цифрова трансформація займає тижні, а не місяці чи роки. Поряд з нематеріальними активами існують нематеріальні цінності, які стають все більш важливими, наприклад, репутація компаній. Належне управління нематеріальними активами компанії є чистим джерелом цінності для розвитку бізнесу, і це особливо важливо в сучасному інформаційному суспільстві [4].

Література

1. Creators' Income Situation in the Digital Age. URL: <https://www.wipo.int/publications/en/details.jsp?id=4372>.
2. Digitizing Intangible Asset Value for Business Success. URL: <https://medium.com/@reinventdao/digitizing-intangible-asset-value-for-business-success-a6627f6a1379>.
3. Intangibles make up the top 9 value drivers in the digital age. URL: <https://www.fm-magazine.com/news/2015/dec/value-drivers-in-digital-age-201513504.html>.
4. The intangible is increasingly important to companies. How do we insure it? URL: <https://www.mapfre.com/en/insights/commitment/intangible-important-companies/>.